

Bezinning 621: Omwille van godslastering

Matteus 26,57-68 = fragment passiezondag A-jaar

Het Woord

Zij die Jezus gevangengenomen hadden, leidden Hem voor aan Kajafas, de hogepriester bij wie de schriftgeleerden en de oudsten bijeengekomen waren. Petrus volgde Hem op een afstand tot op de binnenplaats van het paleis van de hogepriester. Daar ging hij tussen de knechten zitten om te zien hoe het zou aflopen. De hogepriesters en het hele Sanhedrin probeerden een valse getuigenverklaring tegen Jezus te laten afleggen op grond waarvan ze Hem ter dood zouden kunnen veroordelen, maar ze vonden er geen, hoewel zich vele valse getuigen meldden. Ten slotte meldden er zich twee die zeiden: 'Die man heeft gezegd: "Ik kan de tempel van God afbreken en in drie dagen weer opbouwen."' De hogepriester stond op en vroeg Hem: 'Waarom antwoordt U niet? U hoort toch wat deze getuigen zeggen?' Maar Jezus bleef zwijgen. De hogepriester zei: 'Ik bezweer U bij de levende God, zeg ons of U de Messias bent, de Zoon van God.' Jezus antwoordde: 'U zegt het. Maar Ik zeg tegen u allen hier: vanaf nu zult u de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de Machtige en Hem zien komen op de wolken van de hemel.' Hierop scheurde de hogepriester zijn kleren en hij riep uit: 'Hij heeft God gelasterd! Waarvoor hebben we nog getuigen nodig? Nu hebt u met eigen ogen gehoord hoe Hij God lastert. Wat denkt u?' Ze antwoordden: 'Hij is schuldig en verdient de doodstraf!' Daarop spuwden ze Hem in het gezicht en sloegen Hem. Anderen stompten Hem en zeiden: 'Profeteer dan maar eens voor ons, Messias, wie is het die Je geslagen heeft?'

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

Het is weinig waarschijnlijk dat Jezus onmiddellijk na zijn arrestatie voor het Sanhedrin gebracht wordt, nog wel 's nachts en in het paleis van de hogepriester. Het Sanhedrin zou nooit 's nachts zetelen. En de plaats waar het samenkomt, bevindt zich in het tempelheiligdom. De hele scene dient om Jezus' identiteit te openbaren, vooral voor de lezers van het Matteusevangelie, voor de kerkgemeenschap na Pasen. De evangelist wil aanduiden wie volgens hem verantwoordelijk moesten gesteld worden voor Jezus' dood. Hij doet dat in vier taferelen.

Vooreerst komen er valse getuigen. Niet om uit te maken of Jezus schuldig was of niet. Maar om een argument te vinden om de doodstraf uit te spreken. Want ze wilden Hem alleszins doden. Ofschoon er veel valse getuigen zijn, is het belangrijk voor Matteus te zeggen dat Jezus onschuldig

is. Als het niet lukt met valse getuigen, dan maar via de hogepriester zelf. Ze willen Jezus iets laten zeggen dat voldoende zwaar doorweegt voor hun doel.

Het tweede tafereel speelt zich af tussen de hogepriester en Jezus. Maar Jezus zwijgt eerst. De uitspraak over Hem – ‘Ik kan de tempel van God afbreken en in drie dagen weer opbouwen’ – is niet diep genoeg voor Hem. Zijn zwijgen straalt autoriteit uit. De hogepriester grijpt dan naar het hoogste: hij zweert bij de levende God. Hij eist van Jezus te zeggen of Hij de Messias is, de Zoon van God. In heel het lijdensverhaal is dit de enige keer dat Jezus ‘Christus’ wordt genoemd. Natuurlijk heeft het woord ‘Messias’ voor hem ook een aardse betekenis. Nu spreekt Jezus wel. Ja, Hij is de Messias, maar niet op de manier zoals het Sanhedrin dat verstaat. Zijn Messiasschap is van de hemel. Hij is de Mensenzoon en dus de Rechter, die over heel het Sanhedrin zal oordelen bij het einde van de tijd. Hij draait de rollen dus helemaal om.

Het derde tafereel betreft de veroordeling. Maar het gaat over een schijnvertoning: Jezus is al eerder veroordeeld (Matteus 26,4). De reden die ze aangeven is godslastering. Misschien is het teken van de hogepriester hier het belangrijkste: hij scheurt zijn kleren als teken van verontwaardiging en sport. Meteen worden alle christenen gevisieerd die Jezus belijden als de Christus (Messias in het Hebreeuws) en Zoon van God. Het verklaart de breuk of de scheur met het jodendom. Zo zal ook het voorhangsel van de tempel scheuren direct na Jezus’ sterven (Matteus 27,51). Voortaan is Jezus de nieuwe tempel voor de christenen. In Hem aanbidden ze hun Heer en God, hun Christus en Mensenzoon.

Het vierde en laatste tafereel van deze scene betreft de hoon die Jezus moet verduren. Iemand in het gezicht spuwen is heel vernederend. Vuistslagen en klappen symboliseren het geweld. De geweldloze wordt met geweld overladen. Hiermee zegt Matteus dat Jezus de Lijdende Dienaar is (Jesaja 53,7).

Het Woord in mijn leven

Getuig ik soms vals over mensen? Werd ik ooit vals beschuldigd? Hoe reageerde ik? Hoe zou ik willen reageren vanuit deze tekst? Hoe oordelend en veroordelend sta ik in het leven? Ben ik een goede getuige voor Jezus als Christus en Zoon van God? Wat is mijn manier om anderen te vernederen?

Bidden met het Woord

Heer Jezus,
U bent de Christus,
U bent de Zoon van God.
In U geloven we.
En toch was het Uw weg
om vals beschuldigd,
slecht begrepen
en veroordeeld te worden
zelfs voor godslastering.
U die God eerde,
meer dan wie ook.
Vergeef mij alstublieft
als ik U kwetste in mensen
tegen wie ik vals getuigde,
die ik veroordeelde,
die ik vernederde,
die ik geweld aandeed. Amen.

© Eric Haelvoet 2017